

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 6.

V Ptuju v nedeljo dne 5. februarja 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani priloge in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Somišljeniki v okraju Slov. Bistrica, pozor!

Gmotne razmere našega ljudstva so z vsakim dnevom slabše, revščina se širi, davčne zahteve pa so vedno večje. Ni dvoma, da nas je ponesrečena dosedanja politika tako daleč spravila. Tej politiki posameznih protiljudskih strank se imamo tudi zahvaliti, da se je z brezvestno obstrukcijo štajerski deželni zbor razbil... Kmetje! Enkrat mora vsa ta hujskarija ponehati! Enkrat mora ljudstvo odločno svoje pravice zahtevati in to brez ozira na desno in levo. Da se o vsemu temu natančno pogovorimo, sklicujemo za

nedeljo, 12. februarja ob 4. uri popoldne v Neuholdovo gostilno v Slov. Bistrici

veliki kmetijski shod.

Kmetje! Dolžnost je, da se vsak pametno in napredno misleči pristaša tega velevažnega zborovanja udeleži. Tudi nasprotniki naj pridejo. Omenimo pa, da takih zagriženih hujškačev, kakor so se pojavili na shodih v Mariboru in sv. Lenartu, da se bomo torej takih ljudi, ki hočejo shod metiti in razbiti, znali ubraniti. Vi kmetje, prijatelji in somišljeniki, pa pridite v polnem številu, da dokazate javnost, kako napredno čuti in misli slovs. bistriški okraj!

Vsi na delo!

Sklicatelj.

Somišljeniki v okraju Konjice!

Z istim dnevnim redom se vrši tudi teden pozneje

veliki kmetijski shod

i. s. v nedeljo, 19. februarja 1911, ob pol 4. uri popoldne v Urbanovi gostilni v Konjicah.

Agitirajte, pripravljajte za shod in pridite vsi!

Polom za polomom.

Ko je z novim letom bahasti „Narodni dnevnik“ ponehal izhajati, vedel je vsak pametni človek, da je laži-napredna stranka na koncu svoje modrosti in svojega — denarja. Par kratkih let je trajala krasota in že je minula. Sic transit gloria mundi!... Pri vsemu temu pa konec te „stranke“ slovenskih dohtarjev sam ob sebi nima nobene posebne važnosti.

Kajti „narodna stranka“ ni imela med štajerskim ljudstvom nikdar nobenega vpliva; vedno bila je le nekaka karikatura v politiki. Njeno nastopanje, njene grehe, njene napake in njene politične kozle je slovenska javnost že davno pozabila. Le posledice brezvestnega nastopnja te strančice na gospodarskem polju so ostale in jih ljudstvo čuti ter jih bode še huje čutilo!

Glavni in neodpustljivi greh „narodne stranke“ je namreč tale: pesniškim fantazijam Špindlerja in otročji domišljiji dr. Kukovca je žrtvovala vse gospodarske korporacije, v katerih so imeli njeni naivni pristaši le količkaj vpliva. To je greh in to je neodpustljivi greh! Ako bi „narodna stranka“ špekulirala z denarjem, katerega penzionirani pesnik Špindler sicer nima, ali z denarjem, katerega ima dr. Kukovec za-se, — potem prosto ji! Ali špekulirala je s tujim denarjem, zapravila je tuji denar, in v tem hipu postane njen greh — zločin!

To je prva misel, ki prešini človeka, ako opazuje celjski polom „narodne stranke“. Kričanje liberalonskih časopisov ne pomaga ničesar. Resnični položaj je namreč sledeči:

V Celju se nahaja „Zveza slovenskih posojilnic“, ki obsega okroglo 50 prvaških posojilnic na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem. Ta „zveza“ je seveda nepolitično društvo, kakor določajo to pravila in postava. „Zveza“ pa vzdržuje tudi dva podjetja i. s. „Zvezno tiskarno“ ter „Zvezno trgovino“ v Celju. Ker sta ta podjetja izdajala tudi politične liste („Narodni dnevnik“, „Narodni list“ in neko v nemščini pisano slovensko cunjo), smatrala je oblast v zmislu postave, da je „zveza“ proklorala svoj delokrog. C. kr. namestništvo je vsled tega tudi, kakor smo v telegramu zadnje številke že poročali, in prvi vrsti zaradi pritožb slovenskih klerikalcev, delovanje „Zveze“ in njene tiskarne ter trgovino ustavila. Narodnjaki so vložili rekurz in z ozirom na to, da bi bilo vsled ustavljenja mnogo osebja hipoma brez zaslužka, je namestništva začasno zopet tiskarno in prodajalno odpreti pustila. To je faktični položaj. Končala bode cela zadeva bržkone s tem, da se polom „narodne stranke“ do konca izigra in tiskarno, trgovino ter vso „zvezo“ oblastveno zapečati...

Že v teh razmerah se zrcali vsa brezvestnost političnega šarlatanstva, ki je bahato nastopalo v plašču slovenskega narodnjakstva. Še hujši pa je ta škandal, ako se pogleda malo za kulise!

Slovenske posojilnice so bile namreč prave molzne krave za to bankerotno „zvezo“ in njena „podjetja“. Dokazano je namreč, da so „zvezna“ podjetja (tiskarna in trgovina) falitna in čez ušesa zadolžena. Le intabulirani dolgovi znašajo 150.000 kron. Nadalje ima posojilnica v Celju poleg intabuliranih 80.000 kron terjati še 50.000 kron, katere so hoteli in hočejo narodnjaki baje „zvezi“ kar podariti. Že preteklo leto so namreč posojilnice tej žalostni „zvezi“ 33.000 kron šenkale. Da je „zveza“ s svojimi podjetji v take dolgove zašla, so v prvi vrsti

vzrok časopisi „narodne stranke“. Neverjetna prevzetnost dr. Kukovca in Špindlerja je porodila n. p. „Narodni dnevnik“, ki ni imel ne naročnikov, ne inzeratov, ki je poznal le izdatke. Ta list je tiskala „zveza“ v lastni režiiji, torej z izgubo, ki je v par letih ogromno narasla. Z novim letom je „Narodni dnevnik“ poginil, kot „testament“ pa je zapustil velikanske dolgove... Skupna svota, ki so jo vtaknile posojilnice v ta „narodna“ podjetja, znaša 111.000 kron. Kakor že povedano, se je od te svote že lani 33.000 K „zvezi“ podarilo. Tudi ostanek 78.000 kron se bode moral šenkati, ker drugače pride „zveza“ v pasivno stanje. Pomisliti se mora, da je pri tej veliki izgubi udeležena cela vrsta malih slov. posojilnic, večidel na Koroškem, ki se bodo deloma tudi izkrvavale... Zanimivo je tudi, da so vloge posojilnice neodpovedljive. Nobena posojilnica, ki je dala tej „zvezi“ denar, ga ne more nazaj zahtevati; ravno tako je, kakor da bi te posojilnice denar skozi okno vrgle...

To je torej velikanski polom „narodne stranke“, katerega smo že davno prorokovali! „Narodno“ časopisje se je tiskalo „na pu“ v „zvezni tiskarni“; ta je dobila denar od „zveze slov. posojilnic“; „zveza“ je dobila denar od posojilnic in te zopet od zapeljanih kmetov. Slovenski kmetje pa bodo je s krvavo prihranjenimi svojimi krajcarji plačevali dolgove političnih otrok in narodnjaških brezvestnežev... Vbogi kmet!

Politični pregled.

Zahteve za mornarico. V ogrskem mornaričnem odseku predložil je komandant Montecuccoli nove zahteve. Skupno se zahteva izrednega kredita 3124 milijonov kron i. s.: za leto 1911 55 milijonov, 1912 67, 1913 684, 1914 68, 1915 49 in 1916 5 milijonov kron. Le za 4 velikanske bojne ladje (dreadnought) se potrebuje skoraj 242 1/2 milijonov kron; 2 križarki bodeta koštali 30 milijonov, 6 torpedovke 18 itd. itd. S tem pa baje vojna mornarica še vedno ne bode urejena in se bode l. 1920 zopet nove svote zahtevalo. Kakor se vidi, nas čaka prav lepa bodočnost. Milijone in milijone za vojaščino in mornarico, to je začetek in konec vse modrosti naših vlad...

Srbska trgovinska pogodba je torej že v veljavi. 26. p. m. pričelo se je že izvažanje svinjskega mesa, 25. pa govedine na Dunaj. No, zdaj je pa vse rešeno!

Štrajk visokošolcev. Zaradi klerikalne hujskarije nastal je na univerzi v Krakovi štrajk. Študenti so preprečili predavanja. Prišlo je do hudih pretepov in bojov in je tudi vojaštvo nastopilo. Minister za poduk je univerzo zaključil. Tudi v Lvovu se pripravljajo ednaki dogodki.

Mrtvim spoznali so pod imenom Johana Orth znanega avstrijskega nadvojvode. Orth je na morju ponesrečil, kakor to vse kaže. Ker zapušča 3 milijone premoženja, so ga morali zdaj oficijelno mrtvim proglasiti, ker bi drugače nikdo dedščine nastopiti ne mogel.

Dveletna vojaška služba se nahaja tudi v

novi vojni postavi, ki jo bode državni zbor brčkone v spomladi sprejela. Pri vpeljavi dveletne službe bi se število rekrutov vsako leto za 50.000 mož povišalo. Enkratni troški te preuredbe bi znašali baje 60 milijonov, tekoči letni troški pa 30 milijonov kron. Ako bi se ta predlog ne sprejel, obdržalo bi se 3 letno službo, povišalo prezenčno stanje za 22.000 mož, dež. brambo za 6000 in honved za 8000 mož. Ob enem bi se močnejše „urlaube“ dovolilo.

Papeževe prepovedi. Govori se, da hoče sv. Oče zapovedati, da morajo katoliški duhovniki vedno talar nositi in da ne smejo v gostilne in teatre zahajati. Med politikujočim duhovnikom vlada hudo razburjenje.

Ruski anarhisti. V Budimpešti so aretirali ruskega anarhista Petra Serafinov. Svoj čas bil je z 11 tovariši na smrt obsojen. Ali posrečilo se mu je pobegniti. Obsojen je bil pa le zaradi političnih zločinov; vsled tega se ga brčkone ne bode ruski vladi izročilo.

V Makedoniji se pripravljajo zopet krvavi dogodki. Turški vojaki se zbirajo v Mitrovici. Na mejah se ponavljajo umori, požigi in ropi. Balkanski preklenski kotelj ne da miru!

tečenem adventu enkrat v cerkev k zornicam, pa so se pevke na koru pri petju nekaj zmotile, da je nekdo pod korom rekel na glas, kar sem dobro slišal: „Pauli je maža zmanjkala“. Ljudje pravijo sicer, da se o tem in enakih rečeh po fari že delj časa govori; česa pa ne vem, o tem tudi ne govorim. Kreflu bi v njegovem lastnem interesu svetoval, da tudi on sam o tem ne govori, ker bi mu znalo to neprijetne posledice imeti. Kar se pa tiče drugega dopisa v omenjenem listu, kateri govori o oskrbi občinskih revežev, Vam pa naznanjam, da je dopisnik istega članka o razmerah, koliko ima občina premoženja, kako ga pridobi in kako ona svoje reveže oskrbuje, slabo poduččen. Zato Vam hočem povedati in pojasniti. Dopisnik je pisal, da ima občina čez 8.000 kron premoženja, kar pa ni res; ima ga kakih 150 do 200 kron manj, razun če ga je zadnji čas spet kaj prihranila. Pred sedmimi leti, ko je nastopil sedajni občinski odbor, imela je občina 27 ubožcev v oskrbi, sedaj pa dvomim, če jih še oskrbuje 5; načeloma revežev v oskrbo sploh ne sprejema, razun če jo oblasti v to prisilijo. Nekteri reveži so pomrli, nekemu je občinski urad zaradi osebnosti od odbora dovoljeno podporo odtegnil ter si s tem denar, ktereга smo davkoplačevalci težko znosili, nakopičil. Dopisnik je nadalje pisal, kako se je z nekaterimi reveži v občini ravnilo. Ni pa pisal najžalostnejih slučajev, kateri so se zadnji čas godili, namreč da so 70 letnega bolnega starčka Jožefa Kocmut v šajtergi od hiše do hiše vozili, (komur sem kot bivši član občinskega zastopa brezuspešno ugovarjal); ta ni samo z nogami po cesti brusil, marveč tudi z glavo in rokami. Zadnji čas prosila je ena tudi priletna žena Treza Kolarič (kteri je hudoben mož-pijanec vso premoženje zapravil, potem jo za zapustil, da je bila brez stanovanja in hrane) občinske podpore, kar sem sam slišal, pa je ni dobila. Ker si vsled bolezni prisluziti tudi ničesar ni mogla, bila je prisiljena si hrane od hiše do hiše prositi. Ko že zaradi bolezni ni mogla več skoro nog prestavljati, izrazila se je pri nekem sosedu županovem (z županom namreč ni govoriti mogla, ker bila je Nemka), da bi ji občina saj toliko pomagala ter jo k sestri v Arnfels spravila, kjer bi jo sestra že oskrbela, ker tako več živeti ne more. Ljudje je namreč zaradi bolezni niso radi sprejemali, kar se je menda tudi županstvu naznanilo; toda brez uspeha, občina ni storila nič. Dne 19. januarja t. l. našel jo je nek fant pri Dravi mrtvo, kamor je v močvirje do pol života zagazila, da ni mogla ne naprej ne nazaj. Pri sodnem razparanju mrliča se je dognalo, da je vsled mraza in lakote umrla. To je bila pač

grozna smrt. — Občina se sicer izgovarja, da reveže v bolnici ni prostora, kar je žalibo večkrat tudi res, pa za majhno plačilo bi se revež za čas, dokler bi v bolnici prostora bilo, tudi doma oskrbel; saj smo vsi manjši posestniki vse te reveže po večkrat na leto po več dni brezplačno oskrbeli, medtem ko so jih taki posestniki, ki bi jih ložej oskrbeli, od hiše tiščali, — pa ti so krščanski, ni pa „liberalci“, toraj „brezverci“; zato ker ni mamno — groša. Za danes dovolj! Zadost dolgo ste mojo potrpežljivost izrabljali. — Leopold Horvat, posestnik v Grajenju.

Sv. Barbara v Halozah. Mislite si surovost našega župnika Vogrina; v svoji neizmerni je radi dopisov o župniku Sornu, kjer se je odkrijo njegovo delovanje proti postavam, je dne 22. prosinca raz prižnice očitno izjavil, da mora delati na to, da se odstranijo „N. listi“, „Sloga“ in „Štajerc“. Omenil pa ni, da rad tega, ker razkrivajo gotovih duhovnikov grdn obnašanje. Drugi dan potem je bil nezakoniti otrok na krstu. Pri krstu je začel tako kričati nad botro tega otroka, kakor zamore le najbolj divji surovež. Evo slučaja! Omenjena botra ima edino hčerko, katera je lanskega leta izstopila iz šole in jo hoče župnik imeti v svoji „Marijini družbi“. Ker pa njeni roditelji jo varujejo kot punčico svojega očesa, jo nočejo dati v to družbo zapisat, ker vidijo, da se največ teh devic zapelje, da izgubijo deviško čistost. V divji svoji jezi tedaj zakriči župnik: „Vi ste tedaj tista, ki nočete dati hčerke v Marijino družbo zapisat? Vaša hiša je ne slabem glasu, kimate „Štajerca“ in ga čitate!“ Tedaj je botra razzaljena, da je nad njo župnik tako kričal, zahtevala potrdilo od krsta na patent od 1. novembra 1783. leta; sedaj je začel kričati, kakor ki bil obseden: „Kakšno potrdilo, kakšno potrdilo“ in jo začel iz pisarne vun izganjat. Ali botra ni bila tako neumna, kakor si je on mislil, se je obrnila k mizi in je denarje za krstni tek nazaj vzela in sebi v žep vtaknila. Mislite si, dragi čitatelji, jezo in krik tega župnika, ko še je moral pričujoč pri krstu mežnar ves preplašen v drugo sobo zraven odbežati, ker se je bal očitnega pretepanja od strani župnika. Vprašamo, kaj si je mogel misliti mož, zunaj stoječ pred vrati, kateremu je malo poprej sam rekel naj počaka; ko je babico in botro vun izganjal iz pisarne, bi še bili skoraj omenjenega moža na tla podrli. Ako ste se tedaj Vi kot duhovnik učili takih neotesanosti in surovosti proti svojim faranom, je to pač večna sramota za Vas in tiste, kateri so Vas za ta stan pripravljali in blagoslovili. Ali ste pozabili na besede Izveličarja, da naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bo

Kathreiner Kneippova sladna kava

je le ena, posnemkova je več! Zato pozor! Zahtevajte in jemljite samo izvirne zavoje z imenom Kathreiner

Dopisi.

Vurberg. Blagovolite, gospod urednik, tudi od mene enkrat sprejeti en dopis; pa se bojim, da ga ne bote dali v tisk, ker sem enkrat kot priča stranke, od ktere sem bil takrat več ali manj odvisen, proti Vam nastopil. Mislim pa, da mi bote oprostili, ker sem politiki in lažistranki že davno hrbet obrnil.* — V vašem listu št. 4 izšla sta dva dopisa iz Vurberga, zaradi kterih me je dne 22. januarja tukajšnji posestnik g. Janez Krefl napadel, češ da sem te dopise jaz z tukajšnjim posestnikom Janez Kolaričem delal. Obljubim toraj g. Janezu Kreflu, sploh vsakemu, 1.000 kron, če mi to dokaže; zato me smete pa tudi Vi izdati, če imam jaz s temi dopisi kaj. G. Krefl, Vam bom za to uslugo gotovo hvaležen, ne bojte se, da bi Vas nahrulil, kakor je neko stranko kot občinski blagajnik, kar sem sam slišal, nahrulil, ko je prišla za nekega reveža po od občinskega odbora priznano pičlo podporo. Ker pa vem, da g. Krefl pota dokazov ne bo nastopil, zatoraj Vas prosim, blagovolite v Vašem listu naznaniti, če sem s temi dopisi jaz ali Kolarič v zvezi sploh če sem Vam jaz kaj dopisoval. — **)

*) Nam se gre le zato, da resnica na dan pride. Zato objavimo radovoljno tudi ta dopis, ki ga je pisal naš nekdanji strastni politični nasprotnik! Opomba uredn. **) Potrjujemo, da sta dotična dopisa prišla iz čisto drugega peresa, da ju nista vposlala gg. Kolarič in Horvat in da nista sploh z njima v nikakoršni zvezi. Opomba uredn.

Argentinsko meso.

Mesece sem so že listi polni pritožb radi draginje mesa. Naše mnenje je sicer, da naj bi se dalo kmetu sredstva, da pospeši domačo živinorejo. Kajti le na tej podlagi je mogoče, da se te razmere izboljšajo. Ali merodajni krogi so raje dovolili izvoz mesa iz Argentinije v južni Ameriki. Argentinija ima namreč preveč živine in zato prav rada meso izvaž. Prve pošiljkatve so prišle tudi že v večja mesta. Seveda so potrebne posebne priprave da se meso na dolgem potovanju ne pokvari. Naše slike kažejo te priprave i. s. vidimo: zgoraj zmrzjene dele volov v skladišču v Argentiniji; meso se pusti namreč zmzniti, ker le na ta način se zamore preprečiti, da se pokvari. Spodaj (na levi strani vidimo, kako se meso čisti z vodo in s krtačo iz drata. Na desni strani pa vidimo meso, ki je sešito in zmznjeno, v skladišču velike pomorske barke. Posebno lepih uspehov se doslej s tem mesom ni doseglo.

Die gefrorenen Ochsenfleisch im Kühlraum in Buenos Aires vor der Verladung.

Das gefrorene und eingesehte Fleisch im Schlachtraum.

Zur Einfuhr argentinischen Fleisches in Osterreich.

dejo videli Vaša dobra dela in častili mojega očeta, ki je v nebesih? . . .

Ko v veži zunaj je;

Po prah vdari se;

Gospod sem jaz dan vsak,

Vaš mož pa siromak!

Vsevedež.

Rogoznica pri Ptuju. Kakor povsod tudi v naši občini je bilo ljudsko štetje, za katero je bil imenovan komisarjem Anton Plochl. Kakor je znano, je Plochl navdušen trdi Slovan. Kakor postava to velava, prišel nas je obiskat, da vse popiše, kar je v štetju določeno. Pa to je bila neokretna smola, ker v naši temni občini niso samo trdi Slovani, ampak tudi mirni Slovenci in Nemci. Zategadel se je Plochl hudo jezil, ako je moral katerega Nemca vpisati ter pravi: Jaz sem Slovan! in je jezno odšel. Mi delavci in drugi obsojamo tako obnašanje za nepravilno, ker bode Plochl za to delo gotovo dobro plačan. Po drugih naprednih občinah se je naznanilo, kdo to delo prevzame najceneje. Trdimo tedaj, da bode ta trdi Slovan tako plačan, da lahko vsakega brez vse jeze zapiše, pa če je Slovenec ali Nemec. Mi lahko rečemo, naj bo kak vsed, ali kot ljubitelji bližnjega obžalujemo Plochla vsled njegove sovražne jeze. Mi svetujemo Plochlu, da naj miruje in se poboljša, ker v naši občini je ocmilo neko čudovitna korešina, iz katere je že lepo deblo priraslo. To je toliko kakor „zora puca, bit ča dana!“ To je, da nam nič ne dè, ali smo Slovenci ali Nemci, samo da je mir in ljubezen med nami. Mi prosto misleči se poslovimo ter tako počenjanje obžalujemo; smo dobre volje in imamo lepe šege in ko bomo prišli sedaj v predpustnem času skupaj pri kozarcu zlahatne kapljice, si bomo zapeli zdravilko: Solnce sijè, luč gori, tam na mizi, en glažek stoji, saj trink saj trink, saj vein, bolj boš ga pil, bolj boš fajni! . . . Živijo!

Mala nedelja pri Ljutomeru. Naša kmetijska podružnica je priredila v nedeljo 29. januarja t. l. gospodarski shod v solskem poslopju, na katerem je predaval g. Vičanski Škerlec od Velike nedelje. Kot stari kmetijski posestnik sem bil radoveden, kaj se bode razpravljalo od strani enega kmetovalca, kak je Vičanski Škerlec, o katerem sem že precej veliko bral v raznih časnikih in knjigah gospodarskih spisov. Udeležil sem se tega njegovega predavanja, ki je trajalo 2½ ure. Ko smo šli zborovalci domu, sem jih velikolišal, ki so pravili, da bi omenjenega Vičanskega Škerleca poslušali celi dan. Dragi bralci „Štajerca“, povem Vam, da še nismo doživeli pri Mali nedelji tako lepih naukov kot na tem skodu, kajti g. Škerlec nas je v prijaznih besedah podučil, tako rešimo živino pogina pri napenjanju s pomočjo požiralnikovh cevi in z Trokari, ki jih je imel seboj. Podučil nas je, kako visoke jasli morajo imeti naši telcih in nam pokazal svoj napajalnik za teleta. Ako kupujemo živino za vprego, na kaj se moramo ozirati posebno in kako se naj ravnamo pri prodaji. To je bilo velevažno. Kako naj pripravimo klajo svinjam, da iste ne kubamo v vodi, ampak jo z parom v przopariniku „Alfa“. Razkazal nam je tudi mlečne cevi, ki se rabijo, ako krava na en zizek ne molze in kako si lahko tu pomagamo. Pokazal nam je tudi zalivalnike za zalivanje živine in aparate za klistiranje; ravno tako tudi nožke za vkaplanje prašičev oz. merjascev in privave za na žilo puščat pri živini, s katerimi puščamo tudi nazavince konjem. Karabinerje za hude bike goniti itd. Razstavil je tudi svoje posnemalnik ali „Separator“ in Pino (Butterfass) za pripravlanje putra, ter nam izračunal, koliko izgube imamo pri naši dozedanji molži, kar priznamo sedaj. Podučil nas je veliko pri živinoreji koristnega, kar še do sedaj nismo znali in to iz njegovih živinorejskih tečajev, kakor nam je povedal, za kar mu izrekamo posebno zahvalo. Veselo je bilo poslušati, ko je pohodil s svojimi besedami po mešetarjih ali prekupcih pri prodaji naše živine, ki polnijo svoje mošnje in takorekoč pijejo kri ubogega suhega kmeta. Velevažnega pomena za nas je tudi bilo, ko nam je povedal, kako naj spoštujemo svoje sosede in se ogibljemo tožb, pri katerih se vleče kmetu kožo čez ušesa. S tem je končal svoj izyrtsten govor. Priporočamo Vam, dragi kmetovalci, da se njegovih preda-

vaj udeležujete; g. Škerlec pa se še enkrat najprijaznejše zahvaljujemo za njegov trud, ter želimo, da bi ga še ljubi Bog ohranil zdravega na mnoge leta. I. M.

Iz Jesenic. Po dolgem spanju je vendar enkrat zaukazala naša visoka c. kr. vlada, da se razpiše nove volitve na Jesenicah. Dosedaj smo imeli tu absolutno gospodarstvo, gospodar je bil naš prej vse priljubljeni komisar žnidar Čebulj. Sedaj so sicer njegove slave dni samo še šteti. Za nove obč. volitve nam je že g. župnik Skubic v „Slovencu“ boj napovedal! No k sreči se mi ne bodedo z nobenim bojevali, naj se bije isti kateri ima čas in za to veselje! Nam je vse eno, ali je Pavel ali Peter na Jesenicah gospodar, slabije ne more biti, kakor je do sedaj bilo in ako tudi zadno jeseniško barabo „Ja“ za župana postavite! — Ljudsko štetje se je na Jesenicah mirno izvršilo; za števnege komisarja je bil g. Pongratz od vlade imenovan; ker je pa občina zelo velika je pomagal tudi Čebulj v Rovtih krave in vole šteti! Na snajdarijo je pa pozabil, ter je vsled tega jeseniški policaj moral letati po Jesenicah brez zimske suknje. Koroški in štajerski delavci v tovarni so vsi kot Slovenci vpisani! Levin Tschinkowitz, mislimo da ne bodeš nosil nemške zastave „Gesangs-Verein Stahl & Eisen“. To bi bilo tudi za to društvo sramota. Edina učiteljica gospodična Schittnik je imela korajžo se kot „Nemka“ vpisati. Obč. svetovalec Peter Rozman je pral „črnega zamorca“ ter ga je za to prav pošteno oštel župnik Skubic! — Ker dotični ni zamorec — še manj pa črni kakor je g. Skubič, se bode moral vsled tega še g. Skubič pred sodnijo zagovarjati! „Črni zamorec“ je bil naš števni komisar in ker tega pri njegovem poslu varuje državni zakon § 312 kaz. zak. se je stvar državnemu pravdniku odstopila! — Mogoče da mož vendar enkrat malo bolj previden postane!

Kmet in časopisje.

Brezdvomno ne stoji danes avstrijsko kmetijstvo več tako nesložno in brez varstva, kakor je bilo to še pred par leti. Može, ki so izpoznali bedo kmetov in prebivalstva na deželi sploh iz lastne izkušnje, ki so pridobili prepričanje o potrebi organizacije, so z uspehom na to delovali, da izgine brezbriznost iz vrst kmetov. Delovali so nato, da združijo kmete za gospodarsko-politični boj. Čeprav se doslej še ni posrečilo, da bi se to organizacijo tako izzidalo, kakor bi bilo to potrebno, je vendar razveseljivo, da je narejen tako lep začetek, da je že ta nepopolna, razmeroma slabotna organizacija pod ednakomernim vodstvom „Agrarne centrale“ na

Dunaju v važnih slučajih za kmete nevarno od ločitev prepreečila.

Žal da se je doslej v kmetijskih vrstah veliko premalo dejstvo vpoštevalo, da igra v gospodarskem, političnem in kulturnem življenju sedanosti časopisje najvažnejšo vlogo. Te okoliščine naj bi se nikdar iz očíj ne pustilo in ona že naj bi vsem kmetom zadostovala, da podpirajo z vsemi močmi svoje časopisje, da pa tudi z vsemi sredstvi nastopajo proti onim listom, ki so kmetom nasprotni ali sovražni.

Vsak stan ima tisto časopisje, katerega zasluzi. To je resnična beseda, katero mora tudi kmet vpoštevati, ako noče v vsiljenemu mu gospodarsko-političnemu boju podleči. Ako pride enkrat velika množica kmetov do izpoznanja, da zamore le močno in neodvisno kmetško časopisje zanje trajno in res z uspehom delovati, potem ne sme in ne bode zamudila, podpirati na vsak način svoje časopisje. Ako kmet to stori, potem zamore tudi njegovo časopisje zanj več storiti, ker ima v veliki množini prijateljev in odjemalcev potrebno pomoč. Kdor torej svoje časopisje podpira, ta nastopa obenem tudi za zahteve svojega stanu in svoje stranke, ta se sam podpira in skrbi za svoje otroke ter za deco svojih otrok.

S tem pa, da marsikateri kmet sovražno časopisje podpira, se poveča vpliv nasprotnika; temu je potem lažje, da pokaže ravno kmetu svojo moč. Mi smo morda zadnji, ki bi rekli da naj se sploh ne čita nasprotniških listov. Nasprotno! Mi pravimo, da naj vsakdo tudi sovražne liste bere, ker vemo gotovo, da je sodba, ki si jo človek sam napravi, veliko več vredna, kakor taka, ki se mu jo vsili; tudi vemo, da bode neodvisno kmetško časopisje končno zmagalo nad listi, ki so od strank ali vlade ali kmetu sovražnih gospodarskih skupin odvisni. Ali nepravilno je, da se mnogo kmetov v eni vasi na škodljive nasprotniške liste naroči.

Vse to naj bi kmeta k temu pripravilo, da podpira v prvi vrsti kmetom prijazno časopisje in da omeji kolikor mogoče denarno podpiranje nasprotniških listov. S tem bode napravil organizaciji, sebi in svojim stanovskim tovarišem uslugo, katere bogati sadovi gotovo ne izostanejo!

F. Berger.

Opomba uredništva: K temu članku, ki ga prinašajo nemški kmetški listi, omenimo brez vsake samohvale to-le: v slovenskem jeziku izhaja edino „Štajerca“, ki je popolnoma neodvisni, brezobzirni kmetški list. Vsi drugi slovenski listi so odvisni od vlade (kakor in p.

Enkrat meni, enkrat tebi!

Kakor znano, se je nakrat raznesla vest, da je Cook odkril severni pol zemlje. Kmalu potem pa je prišel Peary in rekel, da je Cook slepar in da je on (Peary) severni pol odkril. Pričela se je borba, v kateri sta drug drugemu dokazala, da njune trditve niso resnične. Naša slika kaže v karikaturi ta medsebojni boj. Krogla je globus (zemlja), na kateri se giblje dila (razsodišče). Ta dila pade nakrat in vrže na veliko veselje Pearyja Cooka na tla. Ali veselje še ni minulo, ko zdrsne dila že nazaj in udari Pearyja po glavi. Smešnica je prav izborna.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Zahtevajte
 povsod
„Štajerca“.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Sloga“, ki jo plačuje c. kr. hofrat Ploj) ali od narodnih advokatov (kakor n. p. „Narodni list“ in „Korošec“) ali pa od kmetu do dna srca sovražnih klerikalcev (kakor n. p. „Slov. Gospodar“, „Straža“, „Slovenec“, „Mir“ itd.) „Štajerca“ pa nima nobenega komandanta; zato zagovarja tudi brez ozira na desno in levo ljudske koristi!

Feldcajgmajster Merkl †.

Naša slika kaže feldcajgmajstra pl. Merkl, ki je te dni umrl. Merkl je bil eden redkih Radetzkyjevih vete-

FZM. Rud. Frh. v. Merkl †

ranov. [V bitki pri Solferinu bil je smrtnonevarno ranjen. L. 1899 šel je kot feldcajgmajster v pokoj.]

Novice.

Oblasti v prevdarek! Znano je dejstvo, da se smejo pupilarni denarji le v hranilnicah (šparkasah) vlagati, nikdar pa ne v posojilnicah. Ta določba je v znanih vzrokih v temeljni in ni treba njeno opravičenost posebej dokazovati. Ali prvaški zagriženci se na to določbo prav malo ozirajo in nalagajo tudi pupilarne denarje v svojih posojilnicah. Prvaški jerob pride ednostavno sodnji in izroči tam vložilno knjižico prvaške posojilnice. Na ta način se prezira postav. Mnogo tega so tudi prvaški pisarji krivi, ki tako nepostavno postopanje dostikrat sami priporočajo ali celo izvršijo. V tem tiči pa v dika nevarnost za pupilarne denarje. Kajti ravno zadnji neverjetni polomi so najboljše pojasnilo, kakšni „red“ in kakšne „varnosti“ vladata v slovenskih posojilnicah. Opozarjamo torej sodnje in sploh merodajna oblastna na to preziranje postavnih določb. Pupilarni denarji so izročeni javni skrbi in se ne morejo porabiti v politične špekulacije strastnih strankarjev!

Kristus in duhovščina. Med ogrsko visoko duhovščino vlada hudo razburjenje vsled članka, ki ga je spisal škof dr. Prohazka v Stuhlweissenburgu proti cerkvenemu premoženju. Škof se je v članku odločno izjavil proti premoženskim manipulacijam duhovščine. Rekel je, da imajo tisti prav, ki zahtevajo razdelitev cerkvenega premoženja. Končno zahteva odločno, da se cerkveno premoženje za splošni blagor porabi. Omenimo še enkrat, da je to spisal katoliški škof! Obenem je objavil neki drugi duhovnik članek v slovaškem listu, v katerem je povedal, da je pokojni škof Szmeercsany zapustil 1½ milijona kron premoženja. List vpraša, od

kje je škof to premoženje pridobil? Pač iz cerkvene lastnine? Na vaših pa stanuje Kristus v razpadlih kočah, katoliške šole se podirajo in kadar se denarja potrebuje, takrat se špekulira na žepu ljudstva. Škofje imajo stotisoče, visoki stolni duhovniki desetisoče, Jezusu pa ostanejo vinarji. Tako pišejo visoki duhovniki, ki resnično krščansko čutijo in mislijo, o cerkvenem premoženju. Tudi pri nas ni drugače. „Mrtva roka“ cerkvenega premoženja leži nedotaknjena, vbogo ljudstvo pa mora s svojim krvavo prisluženim denarjem cerkvene potrebščine plačevati!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Proti žganjpitju imeli so preteklo nedeljo slovenski klerikali v minoritskem klostru v Ptujtu zborovanje, na katerem je razgrajal neki ljubljanski politični duhovnik poleg ptujskega kaplana Jagra in par enakih antialkoholikov. Natančnega poročila o temu smešnemu shodeku nimamo, kajti naši somišljeniki niso šnopsarji in se shoda vsled tega niso udeležili. Le Tebničmar je bil tam in ta poročila spodaj sam o doživljajih na zborovanju. Naše stališče je to-le: Klerikalcem se ne gre zato, da bi ljudje šnopsa ne pili; gre se jim le zato, da bi šnops slovenski narodnjaki prodajali. V najbolj klerikalnih krajeh je vendar največ pijancev! Sicer pa še nekaj: politikujoči duhovniki naj bi raje manj proti šnopsu pridigovali in lepše vzglede dajali. Ali dokler žarijo rdeči farovski nosovi po spodnjem Štajerskem, dokler so gotova župnišča prave beznice, toliko časa ne veruje ljudstvo pridigarjem. Kdor sam vino pije, ne sme vode pridigovati! Protialkoholno gibanje naj bi se začelo torej najprej v vrstah slovenske duhovščine!

Smrt ††† šnopsu!! Ves razburjen prišel je zadnji prijatelj Tebničmar k našemu uredniku v pisarno. „Ja, kaj pa ti je za Božjo voljo, dragi moj Tebničmar?“ — Pogledal je, kakor da bi mu kdo zadaj kol tiščal in odpiral usta, kakor riba na suhem: „Kaj mi je? To-le mi je“ — in vrgel je fraklec ob tla, da so črepine po celi sobi telele. Potem se je malo oddahnil in pričel pripovedovati: „Jaz bom odslej samo limonado pil. Jedel bom samo špinačo, kadil pa sploh ne bom, čeprav se vsaka konjska figa pozimi kadi.“ — Naš urednik je Tebničmarja povsvaril, da naj se malo dostojneje obnaša, ker mi nismo navajeni klerikalnih šeg. In potem je Tebničmar nadaljeval: „Včeraj sem bil pri minoritih na shodu. Na shodu se je sklepalo, kako uničiti šnops. Bilo je precej ljudi. Večinoma sem videl debelotrebušne gospode v črnih suknhaj; že na nosu se jim je poznalo, da so antialkoholiki. Pili so kislavo vodo, limonado, sifon in črno kavo. Enega sem celo opazil, da je jedel sladke koreninice; če se ne motim, bil je to minorit Vavpotič. Za predsednika shodu je bil izvoljen tisti šribar Leopold, ki je zadnjič v največjem snegu bosonog iz Ragoznice v Ptuj potoval. Zahvalil se je za čast in rekel: „Pijača je greh; prvič zato, ker je sploh greh; drugič zato, ker je Bog iz vode vino delal, ne pa slivovko; tretjič pa zato, ker pijani človek tudi pozimi lahko čevlje iz nog zgubi!“ Nato je podal šribar nekemu ljubljanskemu protialkoholiku besedo. Ta je rekel: „Slovenecv je le 1½ milijona; ako bi Straschilla in Hutterja ne bilo, imeli bi jih že 10 milijonov. Terpentinj je na vsak način boljši nego šnops, kajti terpentina prodajajo tudi slovenski kramarji. Jaz pa tudi terpentina ne pijem, vi ga pa žiher. Najboljši pa je cviček s šampanjcem. Da ni treba mešati,

pili bodemo mi duhovniki šampanjca, vi kmetje ne pa pijte cviček...“ Neki debeli minorit jvornik tem besedam tako poskotal, da se je kaplaomjene Jager od samega luftdruka tako zavrtel, kakorjev. D mlin na veter. Ko se je privrtel do odra, pa je riti pričel Jager govoriti: „Boj šnopsu! Indijance s sleh zastrupili s šnopsom, zdaj hočejo pa še Slo Mestvence. Lažje pride kamela v nebesa, in bogatij vend skozi šivanko, kakor šnopsar v nebesa. Moha Po d med je bil sicer velik pijanec, ali Turkom jteri od prepevedal piti. Taki Mohamedi smo tudi mizanimi Sploh pa tudi dekleta nočejo puserlov, ki dišijo pojektov po šnopsu. Jaz vem; tako n. p. na Hajdinu“ — pisa tukaj je pričel zopet nekdo poskotali in Jager ji zgol sfrčal iz odra. Medtem prične Slavinec govoriti. Ta „Ako ljudje šnopsa ne pijejo, kako ga bom p. pl. J jaz prodajal? Karih deset štamperlov ga pa lepo dr. vsako jutro prodam. Ali ga naj zdaj sam sp. moral jem?“ — In Mahorič mu je prikimal ter najem v rekel: „Je res, kadar nehajo pri meni hazardizila n rat, takrat ga radi malo pocuknejo. Vsaj zva zop šlofrunk pustite šnops!“ — V takih pogovornik osun se je shod nadaljeval. Naposled se je sprejel strich sledeča rezolucija: 1. Šnops se ne sme piti; dozni, p voljen je le likér, rum, špirit, Florijan in tepsila z pentin. 2. Klerikalnim voditeljem, ki so taki „Jaz. trdnega prepričanja, da jih nič ne more omajitno b se dovoli tudi arak, viski, šampanjec in močal. Obe punč. 3. Zaradi slovenske vzajemnosti se priporo dr roča ruski vutki. 4. Hofrata Ploja ne sme nikvaker do spiti ali požreti, kër diši po brinjevcu. ga za Na podlagi teh sklepov se je shod zaključil. In so t zato kličem: „Boj šnopsu, boj, boj, boj!!!“ izvedb

Klerikalna požrešnost in posojilnice. Kler je bil kalni veleposestnik, gostilničar in bivši poštarin n Koser v sv. Lovrencu slov. gor. je bogatinn pop Vkljub temu kaže tudi ta možakar eno grdo je g sebičnost, ki jo opazujemo pri vseh klerikalnih pot Mož ima namreč dva sinova, ki študirata včati Gradcu. „Slov. narod“ pa poroča zdaj, da stoinca dobila ta dva sinova od neklerikalne slovenskesch“. posojilnice podpore po 30 kron. Poleg tega sta obre še fehtarila pri dijaškemu podpornemu društvo, in sta dobila več nakaznic za brezplačni obed čast Ta sramotni slučaj je iz raznih strani značilen Sv Prvič je javni škandal, da se Koser ne ženira a ser sprejemati miloščine, čeprav sedi sam na zaključni n denarja. Drugič je škandal, da fantička bogata n na ga Koserja odjesta revnim dijakom kosilo irtnikn podporo. Tretjič je škandal, da dijaško podro, s porno društvo, katerega sredstva so skupaj nartrnik fehtana, podpira bogate fantiče, medtem ko spre prošnje talentiranih revnih študentov odkloniški Končno pa je škandal, da neklerikalna sloven-ajo i ska posojilnica zapravlja svoj denar (torej denarajo i vložnikov in članov!) in daje bogatim fantomja. T nekaj „trinkgeld“ samo zato, ker se klerikalcev. Zd boji... Pač javni, grdi, le pri prvkih mo-sojiln goči škandal!

Spodnještajerske razmere pojasnil je v dr. libe žavnem zboru poslanec Wastian prav teme-odolj ljito. Iz njegovega zanimivega govora naj ome sme nimo sledeče točke: — Edino zaradi lakote po odv moči posameznih (prvaških) politikov, ki nimajocalni nobenega čuta za odgovornost, se žrtvuje bla-im c gor štajerske dežele. Obstrukcija v destiln želnem zboru ninič družega, nego sredstvo za narodnjasko pridobi vanje. Govornik nima ničesar proti temu, da se Verstovšek in Korošec temperamentno za svoj narod potegujeta. Ali vendar so meje, ki se jihka na ne sme prekoračiti. Posebno čudno je, ako izusti duhovnik (Korošec) besedo, da je šnops nemška kultura... Ako Verstovšek trdi, da se je Slovence na Štajerskem v deželnem zboru zanemarilo, potem je to iznajdba neumnih ali hudobnih ljudi. Govornik omeni, kako velike svote se je dalo kot brezobrestna posojila vinogradnikom, kaj se je za deželno kulturo na spodnjem Štajerskem vse dovolilo, nadalje kmetijsko šolo z velikanskimi izdatki itd. Ako bi slovensko ljudstvo ne bilo tako zaprto, bi bilo vladanju prvaških vodij kmalu konec. To dokazujejo že mnogobrojno obiskani shodi „Štajerčeve“ stranke v Ptujtu. Sv. L. nartu, Mariboru itd., na katerih se je postopanje prvaških hujskačev ojstro obsodilo... Pri ljudskemu štetju se je dokazalo, da slovenski duhovniki matrike ponarejajo. Iz Baumanna se napravi Paumana, iz Deutschmanna Tajčmana, iz Schönwetterja pa Saveda. Neki lazarist je v nenu Studencih pridigoval, da ima vsakdo veliki greh e po

Posl. Funke †.

Poročali smo že v zadnji številki „Štajerca“, da je umrl najstarejši poslanec avstrijske državne zbornice dr. Al. Funke. Danes prinašamo pokojnikovo sliko.

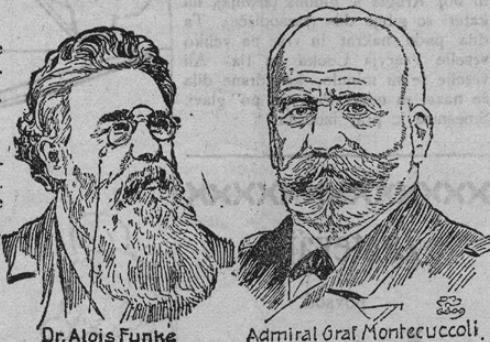
Grof Montecuccoli.

Naša slika kaže komandanta avstrijske vojne mornarice admirala Montecuccoli, ki je bil ravnokar v II. činovni razred povišan. Rojen je bil l. 1843 in se je odlikoval že v morskii bitki pri Lissi.

Ali si se že na

„Štajerca“

naročil? Ako ne, stori to takoj!

Dr. Alois Funke

Admiral Graf Montecuccoli.

kmetske... dor ne napiše slovensko kot občevalni jezik... kmetje... dor ne napiše slovensko kot občevalni jezik... kmetje... dor ne napiše slovensko kot občevalni jezik... kmetje...

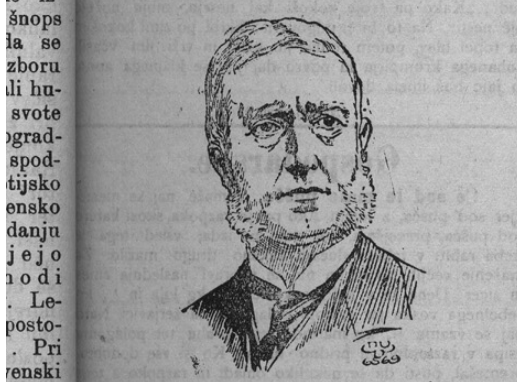
Mesto Ptuj je znani postajenačelnik Reichl... Mesto Ptuj je znani postajenačelnik Reichl... Mesto Ptuj je znani postajenačelnik Reichl...

Po dolgem svojem jeziku so jih dobili neom... Po dolgem svojem jeziku so jih dobili neom... Po dolgem svojem jeziku so jih dobili neom... Po dolgem svojem jeziku so jih dobili neom...

Svoji k svojim! Leta že čujemo ta klic in... Svoji k svojim! Leta že čujemo ta klic in... Svoji k svojim! Leta že čujemo ta klic in... Svoji k svojim! Leta že čujemo ta klic in...

Novi namestnik na Češkem.

Cesar je imenoval grofa Franca Thun za namestnika na Češkem. Thun je vkljub svojemu nemškemu...

Graf Franz Thun-Hohenstein

imenu zagriženi Čeh in bode bržkone narodna nasprotja... imenu zagriženi Čeh in bode bržkone narodna nasprotja... imenu zagriženi Čeh in bode bržkone narodna nasprotja...

Umrl je v Vojniku tamošnji g. župnik Andrej Vodusek. Bil je mirnega značaja in splošno priljubljen. N. p. v m.!

V Mariboru je imelo ljudsko štetje sledeči uspeh: Našelo se je 26.133 civilnih prebivalcev in 1900 vojakov, skupaj torej 28.033; leta 1900 bilo je 26.601 prebivalcev in je torej število prebivalcev naraslo za 12%. Da naraščanje ni večje, leži v dejstvu, da se ljudje večidel v sosednih občinah naseljujejo.

V Hrastniku se je našelo 2.294 prebivalcev, m. nj. 468 Nemcev.

Nova pošta se je uresničila v Studencih pri Hrastniku.

Darilo. Povodom smrti svoje matere podaril je državni nadpravnik dvorni svetnik Amschl 200 K za mestne ubože ptujске.

V Šoštanju bil je zopet za župana g. Hans Woschnagg izvoljen, za njegovega namestnika g. F. Gande, za obč. svetovalce pa gg. dr. H. Lichtenegger, Adolf Orel in Viktor Hauke. Vsi izvoljeni so vrli napredni možje. Čestitamo!

Društvo za varstvo otrok v Ptujju je imelo pod predsedstvom gđc. pl. Strohbach svoj občni zbor. Blagajniško poročilo kaže, da je imelo društvo 4342 K dohodkov. Za načelnika je bil izvoljen g. dr. Doleschall.

Za „kurhaus“ v Rog. Slatini se razpisuje oddajo dobave pohištva za 1. in 2. nadstropje. Več glej v inzeratu!

Cesto iz Konjic v Oplotnico so pričeli graditi. Pri tej priložnosti došlo je mnogo lopovov. Tako so vjeli tudi tistega falota, ki je z roparskim namenom nekega kmeta na cesti v Laško napadel.

Požig? Pogorela je Jurzova viničarija v Majbergu pri Ptujju. Sumi se, da je bil ogenj nalašč zažgan. Baje je neki iz službe odpuščeni viničar zažgal. Zdjaj je to samo govorica in bode že sodnija resnica na dan spravila.

Huda ljubezen. V Lokavcu je hotel fant Franc Blahnik v spalnico Frančiške Kajtna. Ker mu ta tega ni dovolila, vrgel je kamenje v sobo in je sestro svoje ljubice težko ranil.

Čudni slučaj. V sv. Jurju slov. gor. umrla sta na isti dan in ob isti uri zakonski Johan in Marija Paulič. Obadva sta bila tudi 77 let stara.

Neumno streljanje z možnarji zahtevalo je zopet žrtev. Pri blagoslovljenju kapele v Podgorju pri Zalcu je fant Johan Jernejc streljal. Pri temu je bil smrtonovarno ranjen. Ali res ne more biti nobene cerkvene slavnosti brez te grde, divjaške razvade?

Sivanko snedla je v mariborskem zaporu natakarica Tončka Svetlin, ki je sedela zaradi tatvine. Težko ranjeno so oddali bolnici.

Ogenj. V Hardeku pri Ormožu je pogorela kovaču Horvatu hiša in gospodarsko poslopje z vso vsebino. Zažgal je baje neki neprevidni berač. Škoda je velika.

Z vago sleparil je v Mariboru špehar Gašper Lešnik iz sv. Miklavža. Naznanili so ga sodniji.

Ubil se je pri podiranju drevja posestnik Franz Grazer v Blanci pri Sevnici. Ponesrečeni zapušča 7 otrok.

Pogorela je hiša z vso premočino posestnika Ferdinanda Berghaus v okolici Rogatca. Ogenj je nastal vsled neprevidnosti.

Pazite na deco! Z vrelo vodo se je polila 5 letna Kati Tekavc v Gaberjih pri Celju. Nesrečni otrok je v bolnici v groznih bolečinah umrl. Ne pustite otrok niti minuto brez nadzorstva. Nesreča ima hitre noge!

Velike tatvine je izvršil pri mariborskem trgovcu Tautscherju hlapec Jože Sinič. Kradel je, kakor sraka. Ta tat bil je eden tistih zloglasnih „prič“, katere so najeli prvaški hujskači okoli dr. Rosine, jih podplačali s 30 K in jih pustili prisegati in pričati proti Nemcem začasa septemberskih dogodkov l. 1908. Skoraj vse te podkupljene „priče“ se valjajo že po ječah, tlatovi, sleparji, ja celo roparski morilci so med njimi. In takem ljudem so mariborski slovenski voditelji zaupali svojo čast!

Iz Koroškega.

Pozor! Opozarjamo koroške prijatelje na članek „Polom za polomom“, ki ga objavljamo v današnji številki „Štajerca“. Članek se tiče v

veliki meri tudi koroških Slovencev. Čitajte ga torej pazno!

Slovenske posojilnice na Koroškem bodejo kmalu v takem blatu, kakor pri polomu „central-kase“ udeležene klerikalne zadruga. Velik del teh slovenskih posojilnic na Koroškem je namreč odvisnih od „Zveze“ v Celju. Ta „zveza“ pa je zdaj (kakor kaže tudi naš članek „Polom za polomom“) v velikanskih dolgovih. Glasom poročil imajo posojilnice pri tej zvezi okroglo 240.000 kron, ki so bržkone za posojilnice izgubljene. Posojilnice namreč niti pravice nimajo, da bi svoj denar nazaj zahtevale, ker so vloge neodpovedljive. Slovenske posojilnice na Koroškem, ki so pri tej katastrofi udeležene, so večinoma male rajfajzovke, ki bi izgubo vsačega tisočaka hudo občutili. Pri taki izgubi bi zamogla marsikatera posojilnica na Koroškem hudo trpeti in celo v konkurz priti. Potem bi nesrečni, od prvakov nahujskani koroški kmetje plačavali za slovenske hujskače v Celju... Kmetje pozor!

Prvaška hujskarija se pojavlja tudi že v občini Raibl. Zlasti zadnjo ljudsko štetje dalo je kranjskim hujskačem povod za nezadovoljnost. Na vse mogoče načine so vplivali na miroljubne domačine. Ko pa ljudsko štetje zanje v kljub temu ni imelo pričakovane in zaželjenega uspeha, napravili so prvaki dolgovozno pritožbo ter jo poslali duhovitemu orglarju Grafenauerju. In Grafenauer je pritožbo seveda takoj na deželno vlado nesel ter zahteval preiskavo. V tej pritožbi se pravi, da je v Raiblu 97 slovenskih (prvaških) strank. Ali zanimivo je, da so imena teh oseb skozinsko napačno pisana in da mnogo teh v pritožbi napisanih oseb v Raiblu sploh ne ekzistira. Nadalje hoče orglar Grafenauer, da se vpiše za Slovence tudi celo vrsto Italijanov, ki so že skozi desetletja v tej občini. Tudi nemške osebe, ki sploh slovenskega ne razumejo, hoče Grafenauer k Slovincem računati. Kdor zna le par slovenskih besed jecljati, tega se že za „Slovenca“ imenuje. Ravno tako družine, katerih otroci niti ene besedice nemškega ne znajo... C. kr. okrajno glavarstvo v Beljaku je torej stvar preiskalo in pogledalo, koliko resnice je v Grafenauerjevih trditvah. Zaslüşalo se je vseh 97 strank (okroglo 200 oseb). In uspeh je bil, da se je slovenski narod za celih — 7 oseb povečal. Mnogo gromenja in malo dežja! Pri preiskavi so skoraj vsi domačini odločno proti prvaškemu hujskanju nastopili in protestirali. Najžalostneje je, da se s tako gonjo seje prepir in sovraštvo, razširja nevoljo in narodnostno nasprotovanje. Ali domačini bodejo Grafenauerjeve podrepnike že ukrotili. V Raiblu ne potrebujejo prvaške hujskarije!

Hudo prste osmedil si je klerikalni posestnik Franc Jurič v Podgorju. Mož poslušaj gotovo vedno le klerikalne slovenske hujskače in čita bržkone samo celovski „Š-Mir“ ali kako enako kunjjo. Ni čuda, da ima vsled tega grozovito jezo na vse, kar je naprednega, in da te jeze tudi skrivati ne more. Zlasti sta možaku šola in učitelstvo na poti. Tako se je zdajnji enkrat tako daleč pozabil, da je z nepopisnimi besedami napadal učitelstvo v splošnem. Potem pa je še celo vrsto naprednih gospodov grdo na njih časti žalil. No, dotični gospodje so mu hoteli tudi priliko dati, da svoje žalitve i pred sodnijo dokaže. Tožili so Juriča. Zdjaj je možu seveda padlo srce v hlače in pričel se je izgovarjati ter za odpuščanje prositi. Naprednjakom seveda ni bilo na tem ležeče, da se Juriča zapre. Od pustili so mu tedaj pod sledečimi pogoji: Jurič je prevzel plačilo vseh naraslih stroškov. Nadalje se je zavezal, da poda v „Štajercu“ tozadevno častno izjavo (dotično častna izjava natiskana je v inzeratih današnje številke). Končno je Jurič še 120 K plačal, katero svoto se je tako-le razdelilo: Za pomožno blagajno koroškega „Lehrerbunda“ 20 K; za dijaški dom koroškega „Lehrerbunda“ 20 K; za nemški „Schulverein“ 50 K in za društvo „Südmark“ 30 K. Mislimo, da si bode Jurič zapomnil, kdaj je naprednjake žalil. Zahvali pa naj se tistim črnim gospodom, ki so ga v to neumnost nahujskali!

Prvaška sleparija! Na nekem klerikalnem shodu v Eberndorfu se je baje reklo: „Kdor bi pri ljudskemu štetju kot občevalni jezik nemščino vpisal, tega bode dr. Brejc sodniji naznanil in bode z zaporom in globo kaznovan!“

Tako se slepari nevedneže in to pod patronanco političnih duhovnikov. Upamo, da boče oblast to lumparijo zasledovala!

Kaj je s polomom? Javnost se je že nekako pomirila in listi poročajo prav malo o velikanskem polomu, v katerem so koroški klerikalci v bogim kmetom več milijonov oropali. Ali je morda že vse poplačano? Ne, le 500.000 K se je udeleženiim blagajnam izročilo in to je pri velikanskem obsegu prizadete škode le nekaki smešni „trinkgeld“. Ali klerikalci se s tem tako ponašajo, kakor da bi bilo že vse rešeno. Baje hoče „central-kasa“ počakati na izid sodnijskih tožb, katere so proti nje neka švicarska in neka italijanska banka naperili in pri katerih se gre za 700.000 kron. Monsignore Weiss je namreč ta denar omenjenim bankam na slepanski način s ponarejenimi vložnimi knjižicami izvalil. Ako bi bila „centralkasa“ obsojena (kar je vsekakor pričakovati), potem mora do konkurza priti. Sleparski monsignore Weiss je bil baje najprej v Ameriki. Zdaj pa se je odpravil v Egipt, kjer mu klima bolj prija. Tam sedi v senci palm in šteje tisočake, ki jih je lahkovernim kmetom pokradel. Monsignore Kayser se bode imel brčkone že meseca marca zaradi goljufije pred celovškimi potniki zagovarjati. Tako bode stvar končala. Ali koroški kmetje ne bodejo nikdar do svojega krvavo prihranjenega denarja prišli!

Vojaske zadeve. V Celovcu se je uresničilo „Platzkommando“ s štabnim oficirjem kot načelnikom.

Celovec obsega glasom ljudske štetja 25.865 civilnih prebivalcev (proti 21.630 iz l. 1900); število se je povišalo za 4235, t. j. za 19 1/2%.

V pokoj stopil je v Rožeku g. davčni sluga Ferd. Weissbrunner. Služil je v Rožeku 26 let. Mož je vrliga naprednega mišljenja in mu čestitamo nad priznanjem, ki ga je pri vstopu v zaslužni pokoj od vseh strani pridobil.

Tajnostne govorice o umoru v Arnoldsteinu še vedne niso potihnile. Kakor znano, so zaprli Hrvata Žnidariča, češ da je umoril delavca Angelo Bosso. Secirali so Bossovo truplo in se je dognalo, da je bil brčkone na glavo udarjen in potem v vodo vržen. Preiskava bode stvar že pojasnila.

Kdo je obkraden? V Celovcu so zaprli nekoga sumljivega Antona Weiß (pa ne znanega Monsignore, marveč družega lumpa), pri kateremu so našli ukradeno kolo. Kdor je bil obkraden, naj to sodniji naznani.

Smrt v jezeru. Na Ossiaškem jezeru se je zabaval mežnar od Altossiacha s svojima dvema hčerka. Led se je udrl in oče ter ena hčerka sta utonila, medtem ko so drugo rešili.

32 sunkov z nožem je dobil delavec Ferd. Pezdek pri Moosburgu. Sprl se je namreč s posestnikom Lovrencom Lodroni in hlapcem Alojzom Winter, ki sta ga tako grozno razmesarila. Pezdek je v bolnišnici umrl, ubijalca pa sedita v ječi.

Samomor. V Beljaku se je ustrelil neki Ludvik Stidl. Smrtnonevarno ranjenega so oddali bolnici. Vzrok samomora je baje revščina.

Po svetu.

Presenetljiva sodba. Porotniki na Dunaju so oprostili Berto Kastellitz, ki je hotela svojo sorodnico Morawek v Leibnitzu zaradi premoženja s cukrčki zastupiti. Izgovarjala se je z revščino in da je bila takrat blazna.

Rudaraska smrt. V jami Duisburg (Westfalen) so se plini razstrelili. Pravijo, da je pri temu 13 rudarjev našlo svojo smrt.

Grozna žaloigra. V vasi Avelino pri Rimu živel sta dva mlada zakonska. Mož se je potem v Ameriko izselil, da bi nekaj denarja prislužil in ženo potem k sebi poklical. Medtem pa dobi pismo, da je njegov lastni oče mlado ženo zapeljal. Pripeljal se je nazaj in je umoril očeta z bodalom. V isti vasi in v istem času je odpotoval tudi neki drugi mladi mož v Ameriko in pustil ženo doma. Žena pa postala mu je nezvesta in mati moža ji je to očitala. Prišlo je do prepira, v katerem je žena mater umorila. Ona in preje omenjeni morilec lastnega očeta sta prišla pred porotnike in bila na 4 leta ječe obsojena. Ko sta prišla iz ječe, pa sta se zaljubila. Mati mlade žene je bila nad to ljubeznjivo razburjena in je mladega moža v cerkvi ustrelila. Ljudstvo je bilo grozno razburjeno, ker je bila cerkev omadeževana, in je morilko zasledovalo. Ta je pobegnila v obšinsko hišo, množica pa za njo. Kar nakrat se strop hiše podre in 40 oseb je ležalo v svoji krvi v razvalinah.

2. svečana je 200 let, odkar se je porodil V. A. knez Kaunitz-Riefberg, ki je bil pozneje desna roka ce-

Anton Fürst v. Kaunitz-Riefberg

sarice Marije Terezije. V zunanji in notranji politiki te dobe igral je Kaunitz velevažno vlogo.

Nekaj naukov za kmeta.

(Spisal ekonom Jakob Waupotič-Hardecki).

(1. nadaljevanje).

Dvorišče.

Na dvorišču opazimo gnojišče; in kako navadno to izgleda? Tam je ena velika mlaka, podobna ribniku in v sredi koplje se kup gnoja. Vsa voda iz kapov izteka se v to mlako, v kateri se potem gnoj poplavi, da izgubi polovico gnojilne moči in potem gnojnica brezpomembno izteka se v cestni jarek. Pomisli, da v gnojišču takorekō vložena je tvoja največja glavnica, ki se najbolje obrestuje, če namreč imaš gnojišče v pravilnem stanju; če pa gnojišče zanemarjaš, ti pa na nikak način ni mogoče napredovati. Tu in tam imajo gnojišča tudi preveč pred pragom, da ko iz praga stopiš, že si na gnoju; to ni lepo in tudi smrad od gnoja ti naravnost v stanovanje sili, kar je zelo zdravju škodljivo. Gnojišče toraj naj ne bo pred pragom, ampak v kakem zato najbolj pripravnem kotu dvorišča. Gledč namakanja gnoja imej tako urejeno, da ti ne pride vsa kapnica do gnoja, ampak da je v gnoj samo toliko napušči, koliko je v to potrebno. Imej gnojišče pravilno uravnano in zraven gnojiščno jamo, ki je najboljša iz cementa in naj bo tudi dobro pokrita, da ne izpuhtijo tvarine, koje so rastlinam v hrano potrebne. Ko sem bil na počnem potovanju na Spodnje-Avstrijskem in sem blizu Dunajskega-Novegama govoril z nekim nemškim kmetom zastran praktičnih gnojišč, mi reče: „Ko sem jaz prevzel posestvo po očetu, bila je moja prva skrb, da sem si dobro uredil gnojišče in gnojiščno jamo, odkar je komaj štiri leta in že lahko dokažem lepe uspehe, katere sem dosegel pri zboljšanju zemlje, da mi zemlja zdaj za eno tretjino več donaja nego prej očetu“. Pri potovanju po sosednih deželah zanimalo me je tudi v prvi vrsti ogledati si zraven grajščinskih tudi večja in manjša kmetška posestva. Pri tem opazil sem dosti napredka, pa tudi dosti nemarnosti. Kdor hoče si toraj vzorno gnojišče in hleve uravnati, si lahko tudi od države podpore izprosi; v tej zadevi obrniti se je na deželnega živinorejskega nadzornika g. Jelovška. Gnoj mora se tudi vsakokrat po kidanju lepo poravnati in pomešati svinjski z govejim itd. da bo potem povsod enak. Dobro je pri gnojišču posaditi kako drevo n. pr. oreh, kostanj ali lipo, ker drugače sonce naravnost preveč pripeka na gnoj, kar mu škoduje, ker se preveč osuši. Priporočljivo je tudi na dvorišču murbovo drevo, katerega odpadli sad perutnina zelo rada pezojbe. Kar se tiče pa stranišča, bi omenil, da naj bo zakrito in zagrajeno, da ne morejo svinje blizu, kar drugač lahko povzroči vsakovrstne nalezljive bolezni pri svinjah. Zastran studenca bi pa omenil, da ako hočeš imeti zdravo pitno vodo, da ni maš studenca kje blizu gnoja, pazi tudi da ti voda ne bo nazaj v studene odtokala, tudi kaj nesnažnega ne peri pri studencu. Ako imaš blizu liše mlako, kar je zavoljo ognja in pranja zelo priporočljivo, pa moraš jo imeti dobro ograjeno, drugače po postavi zapadeš kazni. Ako imaš v dvorišču blata, da bi si lahko v njem čevlje sezul, bi skoraj rekel, da je to nevarnost, dvorišče si lepo poravnaj, za odtokanje vode napravi primerne jarke, potem navozi si drobnega proceca in kje mogoče se tudi lahko z debelim živcem — kamnom potaraca in blata ne boš imel. To si lahko napravil v zimskem času, ko nimaš tako silnega dela.

Živinoreja.

Živinoreja je prva in najvažnejša panoga kmetijstva, koja prinaša kmetu najboljših dohodkov in največ dobička. Najprej, kar moramo pri živinoreji upoštevati je, da si spravimo boljše žlahnta plemena (pasme), kajti stroški živine pri rejti so skoraj enaki, ako imaš živino žlahntega ali pa slabega plemena; pomisli pa moraš, da živino žlahntega plemena skoraj enkrat dražje prodajaš nego slabega plemena. Skrbi tudi, da boš imel zadostno krme, makre njive izpremeniti je v travnike, o čemu še hočem pozneje govoriti. Skrbi živini za primerne hleve, po zimi za primerno temperaturo okoli

13° R. Priporočam ti tudi toplomer v hlevih, ki no krm sedaj dobi že za kakih 40—50 v. Ne pa kakor krmilj in tam opazi, da nekateri imajo (posebno svinje) poleg rekō samo pod streho, da ne gre sneg nanje, a kuhano mislijo, da živali žuti mraz ravno tako, kakor človek. Kak tudi živina mora zategadelj švujšati in zboliti. Dati. Mo tudi takih, ki imajo hleve vse onesnažene, da pajo in g više, kakor bi cunj po stropu in kotih navesil, da prime hlev brez vsake prave ventilacije, da je posebno go opr nem času bolje kaže pečnici ko hlevu podobna očejo, dalje, da imajo hleve živalim sploh nepravilne, pljenje lahko prehladijo in zbolijo; in potem taki nevedneži nači da mu je nekdo začaral ali pocopral, ker ima spletki živ lano živino, kajti med prostim ljudstvom še je zelavi n takih nevednežev, k verujejo na vsakovrstne vjeka na coprnije. Mislim, da bi že skoraj bil čas, da bi tleče ta jeverstvo izmed ljudstva izginilo, kajti ker nismo ko, da starem veku. Na primer, če živinče noče jesti, potem pravi taki babjevernež: „Sosedu ma je začarala diše jesti, mu je jed odvzela“, in kaj še vse za neva glav Na to pa ne pomisli taki nevednež, da je živinče o take no morebiti na želodcu ali sploh na prebavnih o strah in zato joj za časa bolezni jed ne mora prav diša rep verovati toraj v vraže, kajti to je velika neumnost, a mir kaj takega veruje se sploh ne inore smatrati za ženca. Ako kaj takega tvojega bližnjega sumiš, lahko zavoljo prestopka žaljenja časti zapadeš. Gledj toraj, da boš imel žlahnto peme, primerne in da boš pokladal živini redno dobre nepokv tečne krme in tudi živino pridno snažil in ne bo straha pred nobenimi coprnijami. Nekaj hočem še niti o krmiljenju živine. Opazi se, da se živini na poklada celo, nerazdrobljeno zrnje n. pr. konjen njam, ki se pitajo itd., to je zelo velika napaka vsakemu kmetu gospodarstvu mora biti st droljenje zrnja (Schrottmühle), ki ni tako drag, hma bolj lahka konstrukcija kakih 20 K, ktere se pa enem letu pri živinoreji vrnejo. Gospodarstvo brez za zdroljenje zrnja ni popolno, ker ako živini po celo nerazdrobljeno zrnje, ga živina navadno prav žre, ga želodec ne more docela prebaviti in to v izgubo med gnoj; po mojem prepričanju ga pr vsak način okoli ene tretjine v izgubo in ako potdec, skupaj računimo, dobimo precej lep znesek izgube, t dr se zrnje prej razdrobi, potem želodec iz lah cela prebavi in redline snovi pridejo potem v krv itd. Dobiček imamo toraj v tem, da lahko pokladamo in da tisto, kar pokladamo, pride vse v to korist. Konjem primešati je še rezane slame, da rni prevzrežijo. Nikdar pa se ne sme konjem v pri meri kouze pokladati, ker to konje preveč odeb sebo kateri dosti vpreženi niso, nakar so vsakovr njna v boleznim podvrženi, posebno takozvani „žulji“ v mo F njih radi napadajo. Najboljša specifična hrana za k on tr oves; sicer je koruza tudi dobra ali v pravi merji se pokladati. Tudi rži ne sme se preveč na enkr ker radi povzročijo koliko. Celo, nezdrobljeno zrnje daš samo perutnini, ker ima bolj vroči želodec in lahko vsako zrno popolnoma prebavi. Opozoril b na to, da je biti oprezen, ko se živalska krma pr posebno ko se preide od polaganja suhe krme na no, se mora to polagama storiti; najprej se pa malo zelene krme med seno ali slamo in potem čedalje več, da se živalski želodec polagama p drugej krmi, ker drugače, ako bi se to izvršilo pr lo, povzročijo lahko vsakovrstne bolezni v prebavnih kor koliko i. dr. Nadalje opazi se tudi tintum, da na n. pr. govoda liježo blato, da pri jasliah že celo napravijo, nadalje, da svinje stružejo po kopanjah, in vratih, da mali pujski, ko se jih spusti na p stružejo in jedō blato, da kokiši in sploh per kljuje zid itd. Zakaj vse to? Kaj je vzrok temu? potrebuje, da je želodec povžito hrano redno pr vsakovrstnih snovi, katere se pa ne nahajajo skup vsakem posezmem hranilu. Toraj ako opaziš pri prejštetih slučajeh, potem veš da želodcu še nekaj za pospešanje prebave. Govedi priskrbi soli, da svinjam in kokišim daj klajnega apna (najbolj Barthelnovo klajno apno). Priporočja se klajno apn kladati vsej domači živini, posebno mladi živini, žebetom, teletom, pujskom itd, ker to pospešuj rast kosti. Ena žlica zadostuje vsaki dan med hran pospeši tudi boljše prebavo in pri kokiših omogo hitrejšo napravo jajčih lupin. Dostikrat se sliši d spodinja ima polno dvorišče kokiši in tarna pr sedi: „Kako pa tvoje kokiši kaj nesejo, moje tenje nič nesi“. Na to bi ti odgovoril: Skrbi po zimi ko za topel hlev, potem redno jih krm in vrži jim kuhaneja krompirja in povrh daj jim še klajnega in jajc boš imela dovolj.

(Naprej pride!)

Gospodarske.

Če sod le malo pušča, zamaže naj se kjer sod pušča, z lojem. Ako pa je razpokla, skozi mu sod pušča, precejšnija, loj sam ne izda, vsled tega treba rabi tu takem slučaju kakšno drugo mazilo. Mašenje večjih razpoklin naj se napravi naslednja in sicer: Dene se v kakšno kozico 1/4 kg loja in 1/2 čebelnega voska ter raztopi polagama na žerjavici, naj se vzame 1/2 kg marmorovega prahu ter polaj vsipa v raztopino in pridno meša. Ko si vse do premešal, pusti da se nekoliko ohladi in razpoklo zamaži. Če ti mazilo ostane, shraji ga, a preda rabiš, segrej ga vsakrat nekoliko, da postane bolj mrzlen zimskega času vsakovrstno krmo bodiš olo mešana ali ne, zmečkana ali čela. Ko se imajo kokiši s kuhano klajo, moraš jim jo nekoliko s

ih, ki se redno krmiš z njo kokoši, da bo krma mlačna. S tako kakor se mo krmljena kokoš nese tudi pozimi, posebno pa če svinje) tuja poleg tega še v gorkem hlevu in ji pokladaš obnoje, a nejem kuhan krompir, orrobe, oljnat peše in ribljo moko. kor človek. **Kako se priuči krava na to, da puhti tele** oli. Dost esati. Mnogo je takih krav, ki ne puste, da bi jih tele da pajče esalo in ga zato bronejo z nogo v stran kakor hitro esil, da inle prime za sese. Taka krava da hlevskim poslom osebno mnogo opravila in truda, kajti morajo jo držati s silo, odoben. e hočejo, da bo tele sesalo. Včasih zgube pa tudi posli ravne, da otrpljenje in če krava ne miruje, namlatijo jo na prav nevednež urav način. Da se krava teletu privadi, pripravča neki ima sploh emški živinorejec naslednje: Vzame naj se kos vrvi, e je zelo apravi na enem koncu zanjka ter dene kravi krog tne vže mčka na gobec. Nato naj se prime za drug konec vrvi la bi to ta vleče tako močno, da upogne krava glavo na stran nismo ve tako, da krava pri tem preveč ne trpi in zveže naj isti, potem potem ta konec vrvi krog repovega korena. Sedaj urala da naj se pripelje tele h kravi od one strani, kamor ima a neum urava glavo obrnjeno, da ga krava vidi, ko sesa. Če s živiače bravo tako ravnaš, krava tele polagoma spoznava, z vilnih org ruge strani pa se ne gane, ker če se zgane, jo zaboli rav dšati li na repu ali pa na gobcu. Po treh ali štiih dneh bo imnost, krava mirno stala in pustila tele sesati.

Prošnja.

Juda je zima, sneg in mraz vladata! Ne pozabite v teh težkih časih nedolžne živali, ki hudo trpi. Mislite na ptico, nima ne hrane, ne toplote. Potresajte ji zrnja! Po leti vam stoterokrat povrne!

Loterijske številke.

Gradec, dne 21. januarja: 78, 49, 64, 25, 20.
Trst, dne 24. januarja: 46, 64, 22, 23, 90.

Kot obvezno sredstvo, ki odstrani bolečine in vnetje ter pospeši zacelenje, ki se je že več kot 60 let priznava domače in vse v predstvo znano Praško domače mazilo iz apoteke B. Fragner, c. ne, da b. dvorni liferant v Pragi, v celi monarhiji najbolje in se dobi na sled tega v vseh apotekaa. Mazilo tudi tekom let ne izgubi svoj pliv in naj bi se torej v vsaki domačiji držalo. Mi nočemo glavohola, zobohola, irganja v udih in križu, vodenja v strani, revmatične bolečine v hrbtu in muskelnih. Mi vsakovrst v noabimo Fellerjev fluid z zn. »Elsalfluid«. Poiskušni tucat košta samo a za kon rra kroa franko. Okrepča želodec, pospeši prebavo, apetit, ustavi v meri rži za odvajanja Fellerjeve Rhabarber-pilule z zn. »Elsapillen«, 6 mallic franko 4 kron. Se dobi pri E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz 11 na Hrvaškem.

Sredstvo za štedenje
so praktične
Zvezda **MAGGI** JEVE kocke
s križom
5 h
za 1/4 litra
najfinejše goveje juhe.
Ime Maggi garantira skrbno napravo in izvrstno kakovost.

Švajcer ali kravji majer

ženjen, zanesljiv pri opravi mleka se sprejme meseca februarja t. l. Ponudbe so poslat na upravništvo „Štajerca“ v Ptuj. 115

Ženitna ponudba.

Mladenič, sin kmetskega veleposestnika, ekonom, bivši častnik, inteligent, dobroščen in mirjoljubnega značaja, ki prevzame izvrstno posvetvo brez dolga, vredno okoli 60.000 K, želi se seznaniti v svrhu ženitve s priprostim in dobroščenim dekletom, ki naj imela oboli 5.000 K. Posredovalec dobi 50 kron po sklepu zakona. Pisma s popolnim naslovom, če mogoče s sliko, naj se blagovoljno poslati do 1. marca na naslov: „Zarja sreče“ poste restante Središče, Štajersko. 123

V Celju

(Bahnhofgasse št. 7) dasta se na najboljšem starem prostoru dva prodajalna lokala z vsem potrebnim, posebno primerna za špecerijsko in kolonialno trgovino ali konditorijo v najem. Več pove uprava „Štajerca“. 113

Pridni pomočnik (Feuerbursch)

ki se prav dobro razume na izdelovanje kaleš-vozov, sprejme se takoj pri kuršmidu in izdelovalcu vozov
Vinz. Tam v Ptuj.

Častna izjava

Jaz podpisani Franc Jurič, posestnik v Podgorju, rabil sem izraze, v katerih sem vse učiteljstvo, zlasti pa gospode Anton Liaunig, Gustav Srebernik, Franz Gornitz in Franz Schuster na njih časti žalil. Vzajem vse te žalitve z izrazom obžalovanja nazaj, prosim dotične gospode za odpušcanje in se jim zahvaljujem, da niso zahtevali mojega kaznovanja.

Rožek, 26. januarja 1911.

Franc Jurič m. p.

Ad št. 262/1—1911. 125

Razpis oferta.

Štajerski deželni odbor je z odlokom od 20. januarja 1911, št. VI. 289/12 podpisaneu uradu naročil, da napravi razpis za oddajo dobav pohištva za II. in III. nadstropje zdravilišča (Kurhaus) v Rogaški Slatini po ofertni poti.

Dotični, s kolegom 1 K opremljeni oferti, ki imajo obsegati ime in priimek, stanovališče in karakter oferenta, označbo del, ki se jih ima prevzeti, ofertno svoto v številkah in besedah jasno povedano ter izjavo, da oferent ponudbene pogoje pozna in se jim brez pridržka popolnoma podvrže, — predložiti je do najkasneje 11. februarja 1911 do 12. ure opoldne v vložilnem protokolu deželnega stavbenega urada in sicer zapečatene ali poštnine proste na ta urad vposlati.

Na adresni strani kuverte označiti je ime in priimek in karakter oferenta ter označbo del, ki jih hoče prevzeti.

Vadij znaša 5% ofertne svote in je od strani oferenta v deželnem dohodninskem naduradu (Obereinenehmeramt) pod označbo oferirane vrste dela proti sprejemu depotnega lista najkasneje en dan po ofertnem zaključku vložiti.

Po priznanju del služi vloženi vadij kot primerna kavcija.

Depozitni list ni priložiti ofertu, temveč je do nadaljnjega pojasnila shraniti.

Risarije, ceniki ter ofertni pogoji se zamorejo v času od 8. do 11. februarja 1911 na delavnih v uradnih urah od 8.—2. ure v deželnem stavbenem uradu (deželna uradna hiša II. nadstropje) vpogledati.

Pozneje kakor v zgoraj označenem terminu došle in pogojem ne odgovarjajoče oferte se ne bodo vpoštevalo.

Deželni stavbeni urad Gradec, 31. januarja 1911.

Rosman m. p.

Meščanska parna žaga.

Na novem lantnem trgu (Londplatz) v Ptuju kraven klanice in plinarake hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takej razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

pri gihtu
celo v zastarelih slučajih ima namazanje z **Ichtiomentolom** presnetilji uspeh. 500 zahvalnih pisem. 5 steklenic franko K 6.—, 10 steklenic franko 10 K.—. Edina razpošiljatev potom ces. svetn. in apotekarja

Umetni mlin
kateri ima dva ali tri laufe se vzame v najem ali se tudi kupi. — Več pove upravništvo „Štajerca“. 124

ščem malo dobro idočo **gostilno**
v najem ali za kupiti. — Ponudbe naj se posljejo na upravništvo „Štajerca“. 122

Pekovski učeneč
se sprejme v parni pekarnji **Antona Gotthardt,** Markt Lankowitz. 120

Delavci 809
dobijo posebne cene v trgovini z rezanim blagom. perilom in obleko **Weslag, Maribor, Draugasse.**

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito **olje za sluh**
odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 2 gld. z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni 772 **Apotheke „Zur Sonne“, Jakominiplatz 24, Gradec.**

Proda se **malo posestvo,** 1/4 ure od kolodvoru Štore. Dopisi na „Smodej“ gostilničar v Laškem. 62

Lepa jaboljka
kupi; ponudbe s ceno na g. K. Kovac, Jelačičev trg, Zsrebhu. 92

Kovaški učeneč
se sprejme pri kuršmidu A. Fogatschnig, Velikovec na Koroškem. 91

Dva učeneč izboljše hiše in z dobrim šolskim spričevalom, slovensčine in nemščine zmožna, se sprejmeta v trgovini J. F. Schescherko, sv. Jurij 72 ob južni železnici.

Mesarski učeneč
iz boljše hiše se takoj sprejme. Pojasnila daje upravništvo „Štajerca“. 82

8 dni za poizkus!
Ne kupujte nobene ure, brez da bi isto preizkusili. Jaz pošljem vsakomur na naročbo pravo 14 kar. zlata Plaque-uro za gospode, dvojni mantelji, za K 20.—. Pri naročbi vposlati je le K 10.— (ali po povzetu) in ostanej je plačati po poizkusni dobi. Garancija 3 leta, da gre dobro. Naročila na Joh. Weiner, Dunsaj, XIX/1, Bschschstr. 217. 60

Krepki lončarski učeneč
se pri 3 letni učni dobi, oskrbi in 6 K mesečne plače, takoj sprejme pri g. Alois Weissenbeck, lončarski mojster, Stallhofen pri Vuitsbergu. Fantu treba veselja, da si nemščine priučil; mojster in pomočniki so spodnji Štajerci. 68

Grazer Kasse
(r. G. m. b. H.), Grar, Saekstrasse Nr. 14, verleiht Geld — auch in grösseren Posten — rasch, ohne Vermittler-provision, ohne Lebensversicherungszwang und ohne Zwang zu Gehaltsvormerkungen bei mässiger Verzinsung gegen Bürgschaft oder gegen Gehaltsabzug mit Lebensversicherung, oder gegen grundbücherliche oder sonstige entsprechende Sicherheit im Personalkredit-zweig zur Rückzahlung in Wochenraten (von welchen auch mehrere zugleich gezahlt werden können), so dass das Kapital in 5 oder in 10 oder 15 Jahren rückgezahlt wird, im allgemeinen Zwangsabzug in beibehaltig zu vereinbarender Frist. Schnellste Erledigung. Auszahlung der Vorschüsse nach Herstellung der Sicherheit sofort. Drucksortenversand

Karl Kasper
trgovina z mešanim blagom in zaloga smodnika
PTUJ
priporoča svojo bogato zalogo 225
špecerijskega blaga,
nadajle smodnika za lov in razstrelbe, cindznore ter predmete municije za lov kakor patrone, kapseljne, šrot itd. nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. s. Tomažova moka, kajnit itd., nadalje raffiast in bakreni vitrijol itd. po najnižjih cenah.

Oves
(Willkomm).
Ta toška vrsta ovsa raste v vsaki zemlji, se je izkazala kot najranjša in najzdatnejša, daje visoko, jako dobro redilno slamo, in se ne poleže. Ker se ta oves lahko na redko seje, zadostuje 60 kg za en oral. Razpošiljatev: 25 kg 9 K, 50 kg 17 K, 100 kg 32 K, z vrečo vred. Vzorne vrečice po 5 kg po pošti franko proti doposliljati K 3.20.

Benedikt Hertl,
graščinski lastnik, grad Golitsch pri Konjoah, Štajersko. 112

Lepo kmetsko posestvo
na okraj cesti, solnčna stran, v mariborski okolici, arondirano v en kompleks, 21 oralov, obstoji iz travnikov, njiv, gozda, drevesnega vrta in enega oral vinograde, nov nasad, triletni; tudi nekaj živine in premičnine se da poleg; — vse to se zaradi menjenja posesti prostovoljno pod ugodnimi pogoji proda. Vpraša se pri g. Martin Puckl, gostilničarju Roswein pri Mariboru. 114

Ogenj!!

Pri vsaki hiši je treba užigalic. Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah „Štajerčeve užigalice“! Glavna zal. firma brata Slavitsch v Ptuj.

Zastopnik:
Rudolf Blum & Sohn
obrt za kleparstvo in pokrivanje streh **Maribor**, ogelj Carneri- in Hilariusstrasse.

Za ženine

priporočamo lepe novosti novega blaga za obleko. Zagotovimo vam, da boste v naši trgovini pošteno postrežbo in nizko ceno našli, ker našo geslo je: z dobrim blagom in z malim dobičkom med ljudstvo! S tem se vam priporočamo s pozdravom **Leopold in Fritz Slavitsch in Heller** trgovci v Ptuj (Florianiplatz).

in nevest

Garantirano originalna narurna vina.

Štajersko dobro deželno vino	K 48.—
Štajersko namizno in iztočno vino	K 52.—
Štajersko krepko vino iz gore	K 56.—
Terrano rdeče krvno vino, vefešno	K 56.—
Silvanec, beli, fino namizno vino	K 60.—
Rizling, beli, fino namizno vino	K 60.—

pri 100 litrih prodaja in razposilja vinska klet v velikem postopju sparkase

Otto Kuster, Celje na Štajerskem.

Proda

ali v n a j e m daje se lepo arondirano posestvo v Jareninski dolini, ki meri okroglo 60 oralov s 6 numeriranimi stanovanjskimi hišami. Vpraša se pri g.

Franz Baumgartner, Jaringtal
pošta Jarenina sl. g. 84

Svetovno znana

je ekstra plošča amerik. 1 1/2 kar. zlato-dublé 35 urna anker zepna ura mnogo premirana marka „Sirena“. Vsi delci celega izdelovanja sem samo jaz v položaju za nizko ceno 85 h oferirati; ta ura ima veleprimá švic. kolese in se od ure za 100 K ne razloči. Za to, da gre natančno, jamčim ————— 1 k. 4 K 85, 2 k. 9 K 50. —————

Nadalje oferiram gloria-srebrno zepno ura za 3 K 50. Vsi delci doda eleg. pozlačeno verižico zastoj. Brez rizike. Izmenjati voljena ali denar nazaj. Pošlje po povzetju.

S. Kobans 1. eksport ur Krakova, Sebast
št. 279.

Oblastnijsko dovoljena razprodaja

Ivan Berna

v Celju, gospodska ulica šte. 6

priporočá svojo bogato zalogo obuval za pomladansko letno in zimsko sezono, vse vrste moških, damskih in otroških čevljev lastnega in tujeja izdelka. Gemi za pete, vrvice, zaponke vedno v največji izbiri. Priporočam tudi specializirano prave gorske in lovške čevlje izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila. Pestrizbna tobas, cene solidne. Zunanja naročila proti povzetju. 617

Proda se takoj
dobro idoča

trgovina =

z mešanim blagom na deželi. Zahteva se 1000 tisoč kron. Izve se pri upravi tega lista

PATEPHON

Edina mašina za govorjenje na plate, ki igra brez igel. Izdelek svetovne firme

Pathé Frères.

To je na vsak način **najboljše.** Prekosi vse druge sisteme. Plate se ne obrabijo, se ne praskajo; čeje se resnično muziko. Cenike zastoj in franko.

Predstavi brez da bi silil k nakupu. 533

C. ACKERMANN
urur v Ptuj (teater.)

Vodja gospodarstva
(Wirtschaftler)

oženjen, energičen, jako zmoežen v vinogradništvu in sadjarstvu, ki ima viničarje nadzorovati in dela samostojno voditi, sprejme se za vinarstvo v Ljutomerju. Ponudbe je vpslati pod šifro „Tüchtiger Wirtschaftler“ na upravništvo „Štajerca“. 98

Jos. Kasimir, Ptuj

trgovina s špicerijo, barvami in mešanim blagom priporočá svojo bogato zalogo blaga pod boljše in najcenejšo postrežbo.

Novo došla

Tomaževa moka
najboljše gnojilo, v vrečah po 100 kil.

Najboljše semena za v polje in travnik.

Potom infekcije

postale so mnogokrat že čisto brezpomembne ranice jako nevarne. Pokriti treba torej vsako s primernim sredstvom. Že 40 let sem pokazalo se je omekhujoče, vlačilno mazilo, imenovano **Prasko domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obveze. Varuje rane, pomanjša vnetje in bolečine, vpliva hladilno in pospeši zaceljenje ter zdravljenje.

Postna razposiljatelj vsaki dan.

1 doza 70 h. Pri naprej plačilu 3 K 16 h. se 4. doze, za K 7.— pa 10 doz franko na vse postaje avstro-ogrške monarhije pošlje.

Vsi deli embalaže nosijo postavno depozirano varstveno znamko.

Glavna zaloga 989

B. FRAGNER, t. in kr. dvorni literanti
apoteka „pri črnemu orlu“
Praga, Kleinseite, ogelj Nerudagasse šte. 203.
Zaloga v apotekah Avstro-Ogrske.

V življenju nikdar ve
Veliko presenečenja!

600 k. za le K 4.—

Ena krasna pozlač. 36 urna prec. anker-ura z verižico, greb ko, se garanira 3 leta, 1 moderna židana kravata za gospoj. najf. žepni robci, 1 pralica za gospode z imit. dragocenim njem. 1 špic za cigare z beuzšimom, 1 eleg. broša za dame (vost), 1 krasno žepno zrcalo za toaletu, 1 denarnica iz usne žepni nož, 1 par gumbar za manšete, 3 prane gumbje, vse to zlato s patent-zatvorom, 1 nežni album za slike, obsega 36 lepših slik sveta, 5 jux-predmetov, veliko veselja za mlade stare, 1 koristan „Briefsteller“, 20 predmetov za koresponden se 500 k. div. predmetov. V hiši neobhodno potrebni. Vse z uro, ki je še sama denar vredna, košta samo K 4.—. Na Dunajska hiša blaga F. Windich, Krakova No. P/VIII. NB. B dopade, denar nazaj.

Svetovno mojsterstvo v industriji ur vendar pridobljeno! 276

Prevezte edine razprodaje me spravi v položaj, za le K 4-90 oferirati elegantno, ekstra ploščo amerik. 14 kar. zlato-duble švic. žepno uro. Ista ima dobro idoče 86 urno Anker-kolesje premirane znamke „Speciosa“ in je na električni poti s prvim zlatom prevlečena. Garancija za preciznost 4 leta.

1 k. K 4-90
2 k. K 9-30

Vsaki turi doda se fino pozlačeno verižico zastoj. Brez rizike, ker izmenjava dovoljena, ev. denar nazaj. — Pošlje po povzetju

E. HOLZER, Krakova, Stradom 18/28.

Za gostilno

z vinom, pivom, mrzlim in gorkimi jedili sprejme se **dobri krčmar** na Ribniki (preje Čuček Ribnikov mlin) v **zgornji Voličini**. (Oberwelitschen). Prosilci z roko-delstvom ali penzionisti s kavcijo se odlikujejo. Več pove

Jos. Ornig
pekarija Ptuj.

Varšvena marka „Anker“

Liniment Capsici comp.
nadomestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot odpeljajoče, izvrstne in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1-40 in K 2.—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razposilja se vsak dan. 637

SINGER

šivalni stroji
za vse

obrtno in domače šivalno delo

Se dobi pri:

Singer Co. akc. dr. šivalne stroji
Ptuj, Hauptplatz št. 1.

Tudi se izvršijo vsa popravila natančno in najceneje.

„Štajer
petek, c
nasle
Naročn
strijo :
3 kron
leta ra
sko 4
leto; z
za celo
Amerik
za dru
računi
rom r
nine. I
čati m
štev. 5
Uredn
ništvo
Ptuj.
S
loga i
Soi
kim
zabte
pone
vila.
se in
obsta
Kme
hāti
viče
levo.
sklic
ned
v l
in
zbo
Om
kak
sv.
ki l
Vi
v p
pre
zac
po
i.
po
vs
—
iz
d
v
d